

Justiits- ja digiministeerium

Teie: 27.02.2025 nr 8-1/2016-1

Meie: 03.03.2025 nr 11-39/V/340

**Karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadus
(karistusõiguslik jurisdiktsioon ja merealuse taristu lõhkumine)**

Eesti Mereakadeemia esitab Anatoli Alopi, PhD, õigusteaduste magistri arvamuse karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu kohta:

Eelnõu 1. paragrahvi lõige 3: seadustikku lisanduvast 9. paragrahvi lõikest 3 jätta välja sõnad „või mandrilava“.

Põhjendus

1. Kuigi kogu Läänemere põhi on geoloogiliselt mandrilava osa ehk Läänemeri on üks nn šelfimeredest, ei oma Eesti mandrilavaosi, mis asuksid väljaspool majandusvööndit ehk Eestile kuuluva mandrilava merepõhi ühtib majandusvööndi merepõhjaga. Majandusvööndi seadus aga reguleerib selle all asuva merepõhja jurisdiktsiooni 2. paragrahvi lõikes 1 alljärgnevalt: „(1) Riigi suveräänseteks õigusteks majandusvööndis on merepõhja katvas vees, merepõhjas ja selle all maapõues asuvate elus ja eluta loodusvarade uurimine, hõlvamine, säilitamine ja haldamine ning muu tegevus majandusvööndi uurimisel ja kasutamisel“. ÜRO mereõiguse konventsiooni VI osa artiklis 76 sätestatud rannikuriigi õigused mandrilava suhtes ei sisalda midagi olulist lisaks ülaltoodud majandusvööndi seaduse lõigus sätestatule, seega väljund „majandusvööndis või mandrilaval“ näeb mittevajalik dubleerimine olevat.

2. Vahemärkusena, et majandusvööndi seaduse 2. paragrahvi lõige 3 ütleb: „(3) Merepõhja ja selle all oleva maapõue loodusvarade kasutamist ja kaitset reguleerib mandrilava seadus“. Antud juhul on ca 30 viimase aasta jooksul (alates majandusvööndi seaduse jõustumisest) ühes Eesti seaduses viidatud teisele seadusele, mida Eesti seadusandluses tegelikult ei eksisteeri. See fakt räägib veelkord selle kasuks, et mitte tuua mandrilava mõistet karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadusse. Mandrilava seaduse vastu võtmine ei näe samuti põhjendatud olevat käesoleva teksti lõikes 1 toodud asjaolusid silmas pidades. Pigem võiks mõelda külgvööndi regulatsiooni lisamisest Eesti seadusandlusesse. Kokkuvõtteks näeb mõistlik olevat mitme autori poolt varasemalt pakutud kompleksse nn merevööndite seaduse vastuvõtmine, see seadus võiks sisaldada

territoriaalmere, majandusvööndi ja külgvööndi regulatsiooni. Esmameetmena aga võiks muuta kehtetuks majandusvööndi seaduse 2. paragrahvi lõiget 3.

Lugupidamisega

Roomet Leiger
Direktor

anatoli.alop@taltech.ee